

פא:

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מסורת הש"ס

עין משפט
גו מצוה

הוא א כ מיי פיד מהל' שמירת הלכה נ סתם פשוט
 פט:
 גו ג ד מיי פ"ג סג
 הלכה ח סתם סג
 טושי"ט ח"מ פ"י לאה ספ"ק
 ח"מ
 ז ה מיי פ"ג מהלכות
 טק מיון הלכה י"ד
 ועין בהשגות ובמ"מ וי"ו
 סג הלכה ה סתם פשוט סג
 טושי"ט ח"מ פ"י לאה ספ"ק
 ה ועין בהג"ה ופ"י סג
 פה ר טושי"ט פ"ג לאה ספ"ק
 טושי"ט סג פ"י לאה ספ"ק
 סג ד מיי פ"ג מהלכות
 שמירת הלכה א וע"י
 בהשגות ובמ"מ מהנה
 סתם פשוט טושי"ט ח"מ
 פ"י עג ספ"ק כ:

לעני רש"י

קרי"ן קרי"ן ט"ל.

מוסף רש"י

מה לי לשקר במקום
 ערוב. דלן סה"ד דכל
 שעתא חילת מיל' בחובות
 כו וכוונות לו. י"שבע
 ויטול מעותיו. י"שבע
 שאזר ויטול את
 מעותיו מ"ג.

דבר"י הבל' אבר המשכון אברו מעותיו. פירוש לך מודה רבי
 אליעזר משום דהוי שלא בשעת הלואה וקני משכון ושטר
 נדקט לאו דוקא אלא לומר דליירי שלא בשעת הלואה דכיון שעשה
 שטר מתקמח לא לקח משכון בשעת הלואה [עד אחרי כן אכל רשע
 דפליגי היינו בשעת הלואה ולמאי
 דמוקי לה דפליגי בדרכי יתקח היה
 סבור דרבי יתקח איירי אף בשעת
 הלואה ורבי אליעזר פליג עליה כהא
 אכל כפיפא דליירי שלא בשעת
 הלואה מודה דקני דעיקר קרא דולך
 מהיה נדקא איירי שלא בשעת הלואה
 ועל פ"ה דפ"י עליה שנועת הדיינים
 (שנועות ד' מה. ופ"ה מה' דמשום
 שטר מודה ר' אליעזר כפיפא דכיון
 דיש שטר לשם משכון קבל ולא
 לזכרון דברים נעלמא כמו נרישא
 תימנה וזו נרישא לא נקט משכון
 אלא לזכרון דברים נעלמא משום
 דליכא שטרא א"כ אמאי לא יהיה
 משמט אפילו שיה המשכון כנגד
 מעותיו כדמשמע כהובב (ע"ל מה.)
 דהיכא דלא נקט אלא לזכרון דברים
 שיה המשטן והתם משמט דלם
 צוה משכון כנגד מעותיו לכ"ע אינו
 משמט ועוד אמאי קאמר (ה) מתניין
 ממוחצת דלא כרבי אליעזר לוקמה
 בשטר דמורה ר' אליעזר אלא ש"מ
 דלף ר' אליעזר אינו מודה אלא שלא
 בשעת הלואה ומיהו יש לתרץ דהלוהו
 על המשכון משמע בלא שטר ועוד
 דאי מתני' מיירי בשטר לא היה
 פליג ר' יהודה דלמר הלוהו מעות
 שומר חנם דלא יחלוק רבי אליעזר
 ורבי עקיבא ובה"ג דרב יהודאי גאון
 נמי משמע דפיפא דהלוהו בשטר
 איירי שלא בשעת הלואה דמוקי הא
 דלמר רבי יתקח דכ"ה קונה משכון
 היינו דוקא שלא בשעת הלואה אכל
 בשעת הלואה לא קני היינו דוקא
 בשטר דכיון דליכא שטרא לא סמין
 המשכון אלא אשטרא אכל בלא שטר
 אפילו בשעת הלואה קני והו שומר
 שטר ושלא בשעת הלואה הו שומר
 שטר אע"ג דליכא שטרא דודאי
 המשכון סמין וא"כ סיפא דהלוהו
 בשטר איירי שלא בשעת הלואה
 דבשעת הלואה לא איכז מעותיו
 דאשטר סמין ומה שר"ל דהיכא
 דליכא שטר קני אפילו בשעת הלואה
 לא מטעם דר' יתקח א דקרא לא איירי
 אלא שלא בשעת הלואה אלא קני
 מדמשאל וסברי דהלכה כשמואל
 ואין הלכה כרב יוסף:

עד דאפא אגני. בלא פשיעה ומייבנהו משום גניבה דשומר סכר:
 סדינא. של פשתן ואין מים מכדיין אותו כל כו. סריבל.
 גלופקרא שקרון קו"ץ והוא של צמר והרבה מים נבלעין בו ומכדיין
 אותו לפיקך פטט הסריבל ונתכסה כספין: **שאלה בבעלים היא.**
 שכשעת השאלה היה המשאל
 כמלאכתו של שאל ונשא סריבל שלו
 על חמורו ומעביר על גו אמת המים:
במקום עדים. דלן כסדי שאין אותו
 הדך בלא מים: **הנה לפניך אינו**
לא שומר חנם כו. כיון דלמר ליה
 לפניך מיכ ונטר לך קא"ל: **ליאם.**
 ה"הי סתמא מנא היא: **אם הכנים**
ברשות. מהנה היא כפרק שור שנגח
 את הפרה (וכ"ד ד' מה.) נקדש שהכנים
 קדושים ושבין שורו של בעל הבית
 או הכנים שורו ונגחו שורו של בעל
 הבית או שהכנים פירוטו ואלתלן
 בהמתו: **בעל חצר חייב.** בזוק דכי
 אמר ליה עול עול ואנטר לך קאמר
 ליה וה"ה הנה סתמא כשוק: **רבי**
אומר בעולן אינו חייב. דעול ומיכ
 ונטר לך קאמר ליה וה"ה להנה סתמא
 כשוק: **דכס נטורי היא.** שאין אדם
 מכניס דבר לתוכה אלא להסתמר
 בה דלן טורח בשמירתה: **עול**
דאינטר לך קאמר ליה. שאין שמירה
 קשה עליו: **דאי לאוסיבו רשופא כעי**
למישקל מיניה. נחמיה: **ישבע.**
 שלא בשעת דשומר חנם הוא עליו דלן
 אדם נוטע משכניו לגוביינא אלא
 להיות נטות במעמיו שלא יוכל
 לכפור ועלוט שומר חנם הוא עליו
 שאם אכז יגבה ממקום אחר: **אכל**
הלוהו אלף וזו בשטר והניח לו
משכון עליהם דכרי הכל אכדו מעותיו.
 דהא משכון ודאי לגוביינא שקל לגבות
 הימנה דסתם שטר יש בו שעבוד
 קרקעות ויש לו מהיכן לגבות ונכוח
 הוא וגם לכפור אינו יכול דהא קאי
 שטרא הלך לאו לזכרון דברים
 נקטיה: **לאן שמשכנו בשעת הלואה.**
 קאמר ר' אליעזר שומר חנם ומתני'
 כשמשכנו שלא בשעת הלואהו אלא
 לאחר זמן כשמשכנו מעותיו ככ"ד
 ולא שילט ומשכנו על פי בית דין
 דההוא ודאי לגוביינא שקליה: על

עד דאתא אגניב אתו לקמיה דרב פפא
 חייבינהו אמרו ליה רבנן לרב פפא הא שמירה
 בבעלים היא אכסיף לסוף איגלאי מילתא
 דההיא שעתא שכרא הוה שתי הגהו בי תרי
 דהוו קא מסגו באורחא חד אריך וחד גוצא
 אריכא רכיב חמרא והוה ליה סדינא גוצא
 מוכסי סריבלא וקא מסגי בכרעיה כי ממו
 לנהרא שקליה לסריבליה ואותביה עילויה
 חמרא ושקליה לסדיניה דההוא ואיכסי ביה
 שטפיה מיא לסדיניה אתא לקמיה דרבא
 חייביה אמרו ליה רבנן לרבא אמאי שאלה
 בבעלים היא אכסיף לסוף איגלאי מילתא
 דבלא דעתיה שקליה ובלא דעתיה אותביה
 ה"ההוא גברא דאינור ליה חמרא לחבריה
 אמר ליה חזי לא תיוול באורחא דנהר פקוד
 דאיכא מיא זיל באורחא דנרש דליכא מיא
 אויל באורחא דנהר פקוד ומיה חמרא כי
 אתא אמר אין באורחא דנהר פקוד אויל
 ומיהו ליכא מיא א"ל י"רבא מה ליה ל"לשקר
 אי בעי אמר ליה אנא באורחא דנרש אויל
 אמר ליה אביי ימה לי לשקר במקום עדים
 לא אמרינן: שמור לי ואמר לו הנה לפני
 שומר חנם: אמר רב הונא יאמר לו הנה
 לפניך אינו לא שומר חנם ולא שומר שכר
 איבעיא להו הנה סתמא מאי ת"ש שמור לי
 ואמר לו הנה לפני שומר חנם יהא סתמא
 ולא כלום אדרבה מדאמר רב הונא הנה
 לפניך הוא דאינו לא שומר חנם ולא שומר
 שכר הא סתמא ש"ה הוא א"מיהא ליכא
 למשמע מינה ליכא כתנאי א"ם הכנים
 ברשות בעל חצר חייב רבי אומר ה"כולם
 אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור
 ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבנן התם
 אלא בחצר דבת נטורי היא וכי קאמר ליה
 עייל עייל דאינטר לך קאמר ליה אבל הכא
 שוקא לאו בר נטורי הוא אנה ותבי נטר לך
 קאמר ליה אי נמי עד כאן לא קאמר רבי
 התם אלא ויבחרו דלעיולי רשותא קא בעי למשקל מיניה וכי יהיב ליה
 רשותא לעיולי תיב ונטר לך קאמר ליה אבל הכא הנה ואנא מנטרנא
 קאמר ליה דאי סלקא דעתך הנה ותיב ונטר קאמר ליה אי לאותבה
 רשותא בעי למשקל מיניה: הלוהו על המשכון שומר שכר: ליכא
 מתניתין דלא כר' אליעזר דתניא המלוה את חבריו על המשכון ואבר
 המשכון ישבע ויטול מעותיו דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר יכול
 לומר לו כלום הלוייתי אלא על המשכון אבר המשכון אברו מעותיך
 אבל הלוהו אלף וזו בשטר והניח לו משכון עליהם ד"ה אבר
 המשכון אברו מעותיו אפילו תימא רבי אליעזר ולא קשיא כאן
 שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אידי ואידי
 הלוהו

על המשכון אינו משמט משום דקני ליה מדר' יתקח והא לא קאמר רבי יתקח אלא
 הלואה אינו משמט ויש לומר דכיון שלא בשעת הלואה נמי דליכא קנין אלא שעבוד אליו
 שעבודיה ליחשב ולא על אחיך בידך וכן כפרק כל שעה מדרכי יתקח דלמר רבי יתקח
 משום דרבי יתקח כדלמרינן התם נמי כיון דשלא בשעת הלואה קני אהני שעבודיה בשעת
 הלואה ליחשב ולא לזכרון דברים נעלמא כהובב (ע"ל מה.) ופ"ה מה' דמשום
 שטר מודה ר' אליעזר כפיפא דכיון דיש שטר לשם משכון קבל ולא לזכרון דברים
 נעלמא כמו נרישא תימנה וזו נרישא לא נקט משכון אלא לזכרון דברים נעלמא
 משום דליכא שטרא א"כ אמאי לא יהיה משמט אפילו שיה המשכון כנגד מעותיו
 כדמשמע כהובב (ע"ל מה.) דהיכא דלא נקט אלא לזכרון דברים שיה המשטן והתם
 משמט דלם צוה משכון כנגד מעותיו לכ"ע אינו משמט ועוד אמאי קאמר (ה) מתניין
 ממוחצת דלא כרבי אליעזר לוקמה בשטר דמורה ר' אליעזר אלא ש"מ דלף ר'
 אליעזר אינו מודה אלא שלא בשעת הלואה ומיהו יש לתרץ דהלוהו על המשכון
 משמע בלא שטר ועוד דאי מתני' מיירי בשטר לא היה פליג ר' יהודה דלמר
 הלוהו מעות שומר חנם דלא יחלוק רבי אליעזר ורבי עקיבא ובה"ג דרב יהודאי
 גאון נמי משמע דפיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלואה דמוקי הא
 דלמר רבי יתקח דכ"ה קונה משכון היינו דוקא שלא בשעת הלואה אכל
 בשעת הלואה לא קני היינו דוקא בשטר דכיון דליכא שטרא לא סמין המשכון
 אלא אשטרא אכל בלא שטר אפילו בשעת הלואה קני והו שומר שטר ושלא
 בשעת הלואה הו שומר שטר אע"ג דליכא שטרא דודאי המשכון סמין וא"כ
 סיפא דהלוהו בשטר איירי שלא בשעת הלואה דבשעת הלואה לא איכז מעותיו
 דאשטר סמין ומה שר"ל דהיכא דליכא שטר קני אפילו בשעת הלואה לא מטעם
 דר' יתקח א דקרא לא איירי אלא שלא בשעת הלואה אלא קני מדמשאל וסברי
 דהלכה כשמואל ואין הלכה כרב יוסף:

מסורת הש"ס
 (א) כמכות ס: כבודות לו.
 (ב) ז"ל רבה וכן הוא כר"ף
 וע"י נספח ח"מ, (ג) וקדושין
 סד: וע"י, (ד) וכריתות סה.
 וע"י, (ה) ס"ק חו: עג:
 כ"ה ח"ה (ו) שנוטת מג.
 ז"ל הנה.
 הגהות הב"ח
 (א) תוב' ד"ה דברי וי"ו
 אמאי קאמר מחזורות
 סתמי' דלא:
 הגהות מורה"ב
 רנשבורג
 [א] תוב' ד"ה דברי הכל
 וכו' עד לנספך דקרא לא
 איירי אלא שלא בשעת
 הלואה אלא קני משמואל
 וסברי דהלכה כשמואל ואין
 הלכה כרב יוסף. מן
 מינה משמואל עד גמירא
 נחלק ג"כ מדרב יוסף
 וסברי דהלכה כרב יוסף
 ואין הלכה כשמואל כ"ל
 דלמדי' פסק בה"ג גבי"ק
 סה ע"ה כרב יוסף וכ"כ
 חו"י לפ"ל כט ע"ה ובניין
 ג"ו פ"י כ"ס כ"ה' דהלכה
 כרב יוסף וגם סתם חו"י
 כשנוטת מג ע"ה כ"ס
 כ"ה' דאין הלכה כשמואל
 וכן הוא בהג"ה בה"ל
 שנוטה דף ק"י ע"ה דלמא
 למשמואל גם ה"ה דר' יתקח
 דמתי' חו"י סה' כ"ס
 כ"ה' הוא שם כ"ה' כ"ס
 ק"ה ע"ה: